N°. 119. 1850.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant, franco per post, is f 24 in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en 10 cents voor afzonderlijke nommers.

WOENSDAG 22 MEI.

De prijs der advertentien is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelregten en briefporten.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

De Opper-Kamerheer maakt bekend, dat Zijne Majesteit de Koning, op Woensdag den 29sten dezer maand, des morgens ten half elf ure, aan het Paleis in het Noordeinde alhier, audientie zal verleenen aan civile autoriteiten, commissien en particulieren.

Degenen, die tot deze audientie verlangen te worden toegelaten, worden uitgenoodigd, om zich in te schrijven op eene der lijsten, welke daartoe aan het gezegd paleis gereed zullen liggen van heden af aan tot den 27sten des namiddags te vier ure, op welken tijd die lijsten zullen worden gesloten.

's Gravenhage, den 21sten Mei 1850.

Baron VAN DOORN VAN WESTCAPELLE.

De Luitenant-Generaal, chef van 's Konings Militaire Huis, maakt bekend, dat Zijne Majesteit, op Woensdag den 29sten dezer maand, des morgens ten half elf ure, aan het Paleis alhier, audientie zal verleenen aan generaals, hoofd-officieren, officieren en verdere militairen.

Degenen, die tot deze audientie verlangen te worden toegelaten, worden uitgenoodigd om zich in te schrijven op eene der lijsten, welke daartoe op gezegd Paleis gereed zullen liggen van heden af aan tot den 27sten des namiddags ten vier ure, op welken tijd die lijsten zullen worden gesloten.

's Gravenhage, den 22sten Mei 1850.

De Luitenant-Generaal voornoemd,
Jhr. KLERCK.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 8sten Mei 1850, n°. 46, is aan den heer *H. L. Bergeyron*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Cette, en in deszelfs plaats benoemd de heer *J. P. H. Bergeyron*, laatst vice-consul aldaar.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 21sten Mei.*

Aan de met de overlandpost uit Oost-Indie ontvangen berigten ontleenen wij de volgende bijzonderheden.

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben gedurende de twee eerste maanden dezes jaars zuiver opgebragt f 647,614.29; zijnde f 114,610.71 meer dan in 1848, en f 189,299.76 minder dan in 1849 gedurende hetzelfde tijdsverloop verkregen is.

De op den 23sten Maart 1850 te Batavia verkochte hoeveelheid van 400 pikols kruidnagelen heeft opgebragt eene som van f 16,930.00, zijnde gemiddeld f 42.32^{5} per pikol.

De gezondheidstoestand der bevolking op Java was over het algemeen gunstig; in de residentie Japara, alwaar de laatste sporen werden aangetroffen van de vroeger algemeen in het middengedeelte van Java geheerscht hebbende epidemische koortsen, deden zich nagenoeg geene ziektegevallen van den bedoelden aard meer voor. Daarentegen was onder de bevolking in de afdeeling Grobogan en Singen Kidoel, residentie Samarang, eene hevige ziekte uitgebroken, waardoor ook vele der in die afdeeling gevestigde Europeanen werden aangetast; een van dezen was reeds aan de gevolgen der ziekte overleden; van de bevolking waren in den tijd van 16 dagen, 422 menschen bezweken; de verhouding van de zieken tot de gezonden was aldaar als van 1 tot 8; volgens verklaring van deskundigen moest de oorzaak der ziekte hoofdzakelijk gezocht worden in de ongunstige weêrsgesteldheid en in de vele overstroomingen, welke genoemde afdeeling, gedurende den bijna afgeloopen regentijd, hadden geteisterd, zoodat de hoop bestond, dat bij eene gunstige wending in dien staat van zaken, ook de heerschende ziekte spoedig zou wijken.

Ook in de bergachtige en weinig bevolkte streken van het zuidelijkst gedeelte der residentie Kedirie (de districten Soembring en Pugi) had zich eene epidemische ziekte vertoond, welke beweerd wordt dezelfde te zijn, welke vroeger algemeen in het middengedeelte van Java gewoed heeft, doch volgens anderen veroorzaakt zou zijn door het ruwe en koude weder. Het getal lijders was echter volgens opgave niet groot, en dat der overledenen zelfs zeer gering. Over het geheel zouden 200 personen zijn aangetast en van deze slechts 8 zijn overleden.

Het regenachtige jaargetijde heeft dit jaar meer schade doen ontstaan dan sedert lang was ondervonden. Vooral in het midden en oostelijke gedeelte van Java is dit het geval geweest. Op verschillende plaatsen zijn de bruggen weggeslagen en de wegen bedorven; eene aanzienlijke uitgestrektheid gedeeltelijk reeds beplante sawavelden zijn door overstroomingen bedorven en het gewas verloren gegaan. De laag gelégene districten in de residentie Soerabaija hebben in groot gevaar verkeerd door den hoogen waterstand van de Kedirische rivier, en zouden mogelijk aan hetzelve niet ontkomen zijn, ware de rivierdijk aan den tegenovergestelden oever niet gelukkig bezweken en daardoor de druk van het water verminderd.

Langs het strand der residentien Bantam, Cheribon, Tegal en Pekalongan, zijn in de laatste dagen van Februarij en in de eerste van Maart, bij herhaling daden van zeeroof gepleegd, waarvan reeds vele inboorlingen het slagtoffer zijn geworden, die of bij den aanval het leven hebben verloren, of in de poging, om zich door zwemmen te redden, zijn omgekomen. De berigten omtrent de gedaante der roofbedrijvende vaartuigen zoowel als met opzigt tot hun getal, zijn zeer uiteenloopende; volgens sommigen zijn het penjajaps, volgens anderen praauwen toop; de meeste verklaringen maken slechts melding van ééne groote sterk bemande en gewapende praauw, die bij de ontmoeting van handels- of visscherspraauwen, snel roeijende en goed bemande sloepen uitzendt, welke dan de vaartuigen aanvallen; op andere plaatsen zouden er twee, drie, doch nergens meer dan vier bijeen zijn gezien. Vele omstandigheden dragen bij om deze gewelddadigheden te doen beschouwen als gepleegd door Lingasche of andere Tripang visschers; volgens de berigten van inboorlingen, die aan hunne handen zijn ontkomen, spreken zij goed maleisch en hebben zij de kleederdragt van Maleijers uit den Linga-archipel; doch hetgeen meer bewijst is, dat zij daden verrigten, geheel afwijkende van hetgeen bij de van zeeroof levende volkeren van den Indischen archipel gebruikelijk is. Zoo hebben zij meermalen inboorlingen opgevat, en eenigen hunner naar den wal gezonden, om eenen losprijs te gaan halen, veelal bestaande in eene som gelds en eenige pikols rijst; hetzelfde heeft plaats gehad met twee Chinesche handelaren van Cheribon, die in hunn handen waren gevallen, en tegen losprijs zijn in vrijheid gesteld.

Aan alle langs de kust van Java stevenende oorlogs-vaartuigen was bevel gegeven, om de kusten zoo na mogelijk langs te sturen, en onderzoek naar deze zeeschuimers te doen. Laatstelijk was dit bevel herhaald aan den kommanderenden officier van 's Rijks stoomschip *Vesuvius*, hetwelk van Soerabaija naar Batavia zou opkomen. Op dien togt is het dan ook gelukt, op de reven van de Boompjes-eilanden, vijf rooverspraauwen te overvallen en te vernielen. Het verlies der roovers wordt geschat op een 20tal dooden. Slechts twee zijn met de wapenen in de hand gevangen genomen en naar Batavia overgebragt. Bij het enteren der praauwen, hebben wij negen gekwetsten bekomen, van welke vier ernstig, zijnde de matroos W. H. Stumpe aan zijne wonden overleden.

Daarenboven zijn bevelen gegeven om het stoomschip *Tjipannas* te bestemmen naar Tanara, alwaar de zoutpannen door zeeroovers waren verontrust, en voorts naar de kusten van Bantam; terwijl het stoomschip *Samarang* bestemd is geworden naar de kusten van Cheribon, Pekalongan en Tagal.

De resident van Cheribon heeft met de ter zijner beschikking staande middelen eene poging gedaan, om hen van de kust van Cheribon te verdrijven; een van de twee kruisbooten zijner residentie in reparatie zijnde, heeft hij de bemanning en het ligt geschut, benevens de noodige ammunitie, overgebragt in twee daartoe ingehuurde praauwen maijang, die met de andere kruisboot op de zeeroovers jagt hebben gemaakt, en ook twee ontmoetingen hebben gehad, aan welke echter de zeeroovers zich spoedig onttrokken hebben door met snelheid tegen den wind in te roeijen; aan de kruisboot was het gelukt een schot met schroot uit den zesponder te doen, hetwelk, naar men met grond vermoedt, aan boord van het zeerooversvaartuig aan eenigen het leven gekost en vele anderen gewond heeft; de resident van Cheribon had bovendien 6 praauwen maijang ingehuurd, elk gewapend met eene lilla, voorts voorzien van klein geweer en ammunitie, en bemand met de opvarenden van een der kruisbooten, een zeker aantal pradjoerits en overigens met personen uit de bevolking gekozen, gezamenlijk sterk 106 koppen; met deze vaartuigen deed hij de kusten bekruisen, terwijl de bevolking van de stranddistricten uit eigene beweging een 15tal maijangs had gewapend en bemand, met welke zij de uitmonding der rivieren en verschillende kreken deed bewaken.

Omtrent de rustverstoring in het Bantamsche, welke als nagenoeg geëindigd werd beschouwd, worden nog de volgende bijzonderheden vermeld:

Door de medewerking der bevolking, waren vele schuldigen in handen van het bestuur gekomen en uit hunne verklaringen heeft men de zekerheid verkregen, dat de oorzaak van deze opschudding geene staatkundige beteekenis heeft.

Voor den hoofdaanlegger wordt gehouden de Patteh van het re-

gentschap Serang, de oudste der drie zonen van den overleden regent aldaar. Zijn voornaamste handlanger schijnt te zijn geweest zekere ter kwader naam staande To Bagoes Ishak, wiens titel van To Bagoes schijnt aan te duiden dat hij aan het geslacht der voormalige sultans van Bantam verwant is. Later hebben zich bij hem gevoegd, zekere Hadjie Wachia en een Panghoeloe, Dempal genaamd. De eerste, vroeger verdacht van diefstal, en deswege naar de Lampongs geweken, had van daar eene bedevaart naar Mekka ondernomen. Sedert een paar jaren in Bantam teruggekeerd, heeft hij door zijne bedevaart veel invloed bij de bevolking verkregen. De laatstgenoemde is iemand van weinig aanzien en geringen invloed.

De oorzaak van het voorgevallene meende men te moeten zoeken in wrevel welke bij den Patteh en zijne beide andere broeders is ontstaan, omdat zij meermalen bij het vervullen van eene regentsplaats zijn voorbijgegaan, wegens hunne min goede geaardheid, slechte gedragingen en verslaafdheid aan het gebruik van opium.

Op den 19den Maart is ter reede van Batavia aangekomen de Amerikaansche oorlogs-korvet *St. Mary*, commodore Geisinger, komende van Manilla en bestemd naar Noord-Amerika.

De rust was volgens de laatste berigten van Palembang, aldaar zoover hersteld, dat de troepen de bovenlanden konden verlaten en zich gereed maakten om naar Java terug te keeren. De gepensioneerde kolonel H. F. Buschkens is benoemd tot gouvernements-commissaris, ten einde den staat van zaken te Palembang te onderzoeken.

De muiteling Amir op het eiland Banka, vermeld in de Staats-Courant van den 19den April jl., was nog niet in handen gevallen. Zijne vervolging wordt uiterst bemoeijelijkt door de gesteldheid van het terrein. Het is echter gelukt, eene zijner benden te overvallen en in haar geheel op te ligten, waarbij derzelver hoofd is omgekomen.

Op de uitlevering van Amir was thans eene premie van 1000 Spaansche matten gesteld.

Op den 24sten Februarij is de Dewa, Agong Poetra vorst van Klonkong en Soesoehoenan van Balie, overleden. — Zijn vermoedelijke opvolger is zekere Dewa Agong Gedee, van wiens gezindheid jegens de Europeanen veel goeds wordt gezegd en die beschreven wordt als iemand van zachtzinnige inborst en ingetogen levenswijze. Men voorzag echter dat aan zijne verkiezing moeijelijkheden zouden worden in den weg gelegd door de weduwe van den overleden vorst.

Behalve op de plaatsen waarvan hiervoren het tegendeel is gezegd, heerschte in geheel Nederlandsch Indie rust en vrede.

De heden ontvangen Javasche couranten tot den 27sten Maart jl. behelzen de volgende berigten omtrent de voorvallen in het Bantamsche.

» BATAVIA, *den 5den Maart* 1850.

Onder dagteekening van 25 Februarij 1850, berigtte de resident van Bantam, dat een zestigtal Lampongers onlusten aldaar hadden verwekt. Van uit de dessa Rawa Djamboe waren zij opgetrokken naar Tjielegon; het districtshoofd van Tjielegon, die met twee mantries en eenig gevolg naar de dessa vertrokken was, is door hen omgebragt, en men vermoedde, dat de twee mantries en zijn schrijver hetzelfde lot hadden ondergaan. De muitelingen hebben zich daarop landwaarts in begeven naar de dessa Boedang Batoe, 5 palen ten zuidwesten van de hoofdplaats Serang, alwaar zij aangegrepen zijn door het detachement djaijang-secars, hetwelk met den regent van het noorder-district, of Serang, tegen hen opgetrokken was: met den gevolge, dat zij met verlies van een zestal dooden en eenige gekwetsten zijn uiteengedreven, en zich hebben verspreid, een achttal gevangenen achterlatende.

Van onze zijde heeft een districts-mantrie, aan wien het bevel over den barissan van den regent opgedragen was, door een geweerschot het leven verloren.

De moeijelijkheden van het terrein hadden eene herhaling van dezen aanval belet; en door den resident was versterking verlangd van militaire magt, welke hem zoo spoedig mogelijk met een van Zijner Majesteits stoomschepen van oorlog, in de baai van Bantam zou worden aangevoerd.

De troepen, bestaande uit eene inlandsche center-compagnie van het 1ste bataillon en 2 handmortieren, onder bevel van den luitenant-kolonel de Brauw, op den 28sten Februarij aan boord van Zijner Majesteits stoomschepen *Phoenix* en *Samarang* te Batavia ingescheept, zijn den 3den Maart, in den vroegen ochtend te Bodjong Negara, aan de westzijde van de baai van Bantam ontscheept, en zijn, door het maanlicht begunstigd, op marsch gegaan zuidwaarts, tusschen de posten Tjielegon en Kramat Watoe, den grooten postweg tusschen Serang en Anjer overtrekkende, door eenen moeijelijken bergweg hunnen togt, eerst zuid- daarna oostwaarts, vervolgende naar Boedang Batoe, waarheen zich tevens van uit Serang begeven had eene kolonne, bestaande uit eenige infanterie, het detachement djaijang-secars en den barissan van den regent van het noorder-district.

Beide afdeelingen kwamen kort na elkander op het kleine plateau van de kampong Boedang Batoe, zonder dat iemand gezien was; zoodat zich scheen te bevestigen het vermoeden, dat de muitelingen dien omtrek hadden verlaten, en dat nog maar de eigenlijke moordenaar van het districtshoofd met twee of drie zijner volgelingen zich in de bosschen verschool, waarom men besloot eenige volgelingen van den regent op hen af te zenden, ten einde hen levend of dood in handen te bekomen.

Door de bezetting van Boedang Batoe was het doel van den togt bereikt en men besloot daarom, de troepen te doen terugtrekken naar Kramat Watoe, 4½ paal terug aan den grooten postweg gelegen, waar alles voor hunne voeding en hunne huisvesting in gereedheid was gebragt: — de kolonne van Serang, die hare voeding door de zorg van den regent had medegebragt, bleef nog voorloopig te Boedang Batoe, om aldaar te eten, waarna ook zij naar Kramat Watoe zoude terugtrekken. Te 12½ uur kwam de kolonne van het 1ste bataillon aldaar aan, gedurende den togt slechts hoorende eenige geweerschoten, welke men toeschreef aan hen, die den moordenaar opzochten.

Ten 1 ure vernam men echter door een briefje van den 2den luitenant Doerrleben, kommandant van het met Serang uitgetrokken detachement, dat deze in overeenstemming met den 2den luitenant, kommandant van het detachement djaijang-secars, Krieger de Bach, den controleur der landelijke inkomsten en cultures Lange, en den regent, besloten hadden met de aanwezige troepen, 45 man infanterie, 25 djaijang-secars, en 150 man barissan, den moordenaar en zijne volgelingen op te zoeken, langs twee verschillende kanten, om ontvlugting te beletten.

De infanterie ging langs het moeijelijkste terrein, de cavalerie langs eenen tamelijk breeden weg; doch aan weerszijden door bijna ontoegankelijke bosschen begrensd. Na een paal marcheren, stootten beide op 100 à 200 muitelingen, die met groote verwoedheid, met klewangs en lansen in de hand, een aanval begonnen; doch door een wel gerigt geweervuur spoedig uit elkander werden gedreven: de luitenant Krieger de Bach, zich toen, door zijnen aan vermetelheid grenzenden moed latende vervoeren, deed in dit voor cavalerie hoogst ongunstig terrein eene charge, met het noodlottig gevolg, dat het detachement, na de muitelingen te hebben ingehaald, door hen aan alle kanten met klewangs en lansen werd besprongen. De infanterie die narukte, vond de zaak reeds beslist, het detachement djaijang-secars op den terugtogt en de muitelingen in het bosch verdwenen, waarna men op Boedang Batoe terugtrok; het verlies bestond uit den 2den luitenant der djaijang-secars Krieger de Bach, 4 djaijang-secars, 1 Europeschen sergeant en 1 Europeschen fuselier gesneuveld, 3 djaijang-secars, 1 Europesche korporaal, en vele paarden gewond.

Zoodra deze tijding op Kramat Watoe aankwam, marcheerden de aldaar aanwezige troepen weder naar Boedang Batoe terug. Zij vonden de afdeeling uit Serang op den terugtogt: deze werd echter gestaakt en Boedang Batoe om 4½ uur in den namiddag andermaal bezet; men zag aldaar een vijf-en-twintigtal muitelingen, die zich verwijderden. De kapitein de Kruijff met de halve inlandsche compagnie, en de 2de luitenant Doerrleben gezonden naar het terrein waar het gevecht had plaats gehad, raakte aldaar nog een oogenblik geëngageerd, met den gevolge dat een tien- à twaalftal muitelingen vielen, doch dat een inlandsche sergeant van onze zijde sneuvelde en een Europeesch fuselier gewond werd. Zelf op het hooren van het geweervuur met de scherpschutters en het Serangsche detachement toegesneld, hield de luitenant-kolonel de Brauw aldaar positie tot het invallen van den donker, toen terugtrekkende naar Boedang Batoe, alwaar de troepen genoegzaam huisvesting vonden.

Het was voorgekomen, dat eene verdere vervolging der muitelingen in dit bijna onbegaanbaar terrein tot geen afdoend doel leiden konde, daar de muitelingen, na immer eenig verlies te hebben toegebragt, in de hun bekende schuilhoeken terugtrekken en terugkeeren, wanneer de troepen terruggaan: de levensmiddelen zijn echter schaarsch onder hen; en daarom geloofde men, dat eene afsluiting van het terrein door den inlandschen barissan, ten einde hun toevoer te beletten, en gerugsteund door de troepen op Boedang Batoe hen zou noodzaken uiteen te gaan; als wanneer nog eene poging zoude kunnen worden aangewend, om zich van de overblijvenden meester te maken.

De luitenant-kolonel de Brauw achtte zich sterk genoeg, om dit voornemen ten uitvoer te brengen: doch vrees voor zieken, en de omstandigheid dat de troepen van Serang aldaar niet voortdurend konden worden gemist, hebben hem daarop doen besluiten versterking aan te vragen.

Dien ten gevolge zijn den 4den Maart uit het garnizoen van Batavia naar Bantam gemarcheerd, eene compagnie Afrikanen; eene inlandsche center-compagnie van het 7de bataillon en dertig scherpschutters van het 1ste bataillon met 2 handmortieren, onder bevel van den kapitein Buijs.

Zijner Majesteits stoomschip *Samarang* is gestationneerd te Poeloe Kalie, Zijner Majesteits stoomschip *Phoenix* in de Maraks-Baai.

De oorzaak van deze opschudding is nog niet bekend.''

» BATAVIA, *den 8sten Maart* 1850.

» Volgens latere berigten uit Bantam, van den luitenant-kolonel, kommandant der troepen in het Bantamsche, had men, volgens het aangenomen plan, om de hardnekkig op den slechten weg voortgaande bevolking strengelijk te bestraffen, tegen 1 uur van den 3den eenen hunner grootste kampongs verbrand en met den gunstigsten uitslag eene hunner moeijelijk te genaken schuilplaatsen in het boschrijkst gebergte vernield.

Deze schuilplaats of zeer kleine kampong lag op een rondom door bosch omringd plateau; het gaan door het bosch werd ten hoogste bemoeijelijkt door menigvuldige ineengegroeide salakh-struiken;

De luitenant-kolonel achtte het noodzakelijk deze expeditie zelf te geleiden, medenemende het peloton jagers, de beide handmortieren en 40 man van de 2de compagnie van het 1ste bataillon.

Het peloton jagers nam achtervolgend voorwaarts positie en doorzocht zooveel mogelijk het terrein: achter hen werd het terrein op eene breedte van 40 à 50 passen, door een 50 à 60tal koelies gezuiverd; en nadat zulks was geschied, rukten de jagers weder verder en tirailleur voorwaarts, en de schoongemaakte positie werd door de infanterie en de handmortieren ingenomen.

Zoo voortgaande, kwam men eindelijk tegen 5 à 5½ uur aan hunne schuilhoek of kampong; zonder dat nog iets liet vermoeden, dat ze bezet was. De nadering moest geschieden langs een smal voetpad; de 2de luitenant Doerrleben, die met het geleide der voorwacht belast was, rukte in dat voetpad voorwaarts; de jagers volgden en de infanterie bleef op eene kleine hoogte, met de hand-mortieren, in positie. Naauwelijks een 20 passen vooruit gerukt zijnde, verkondigde een vervaarlijk geschreeuw den vijand, op naauwelijks 50 passen voorwaarts. De voorwacht hunne buksen afgeschoten hebbende, replieerde op de jagers, die nu in positie gesteld, door hun vuur den vijand verdreven. Intusschen werd het weder stil; en alsnu beproefde de 2de luitenant Doerrleben op nieuw met 4 Europesche en 6 inlandsche vrijwilligers, om langs den eenigen toegang, welke er scheen te zijn, den kampong binnen te dringen, hetgeen gelukte; waarop het peloton jagers, onder den 1sten luitenant van de Grampel, onverwijld volgde. Eene sectie infanterie plaatste zich, onder den 1sten luitenant-adjudant Beukman, voor de kampong; terwijl de andere sectie, onder den 2den luitenant de Lima, bij de handmortieren in positie bleef. Naauwelijks waren de jagers binnen den kampong gekomen, of de vijand, misschien 80 à 100 man sterk, kwam van het andere einde, onder een hevig geschreeuw, met de lans en klewang in de hand, en met eenige geweerschoten, op hen aanstormen; doch het koelbloedig en schot voor schot aangebragte vuur der jagers bragt hen niet alleen tot staan, maar joeg hen binnen 5 à 10 minuten op de vlugt, waarop de kampong in brand werd gestoken.

De avond alstoen invallende, trok men in dezelfde orde naar het bivouac te Boedang Batoe terug.

De muitelingen moeten in de verschillende gevechten een aanzienlijk verlies geleden hebben; en men geloofde, dat men, zoo voortgaande, hen spoedig uiteen zou doen gaan; vooral omdat de toevoer van levensmiddelen tot hen schaarsch is.

Berigten van de Maraks-baai aangebragt, melden, dat de muitelingen zich aldaar tot ontvangst der troepen gereed hielden, en dat nog 10 of 12 man van die zijde zich den 3den bij die te Boedang Batoe hadden ver-

…egd. Het hoofd van de Maraks-baai was, met zijne onderhoorige dessa's-hoofden reeds verscheidene malen vruchteloos opgeroepen, en de bevolking aldaar liet het voorkomen, als of hij niet te huis en reeds sinds eenige dagen afwezend was: terwijl de moordenaars van het districts-hoofd van Tjilegon, zijne mantries en schrijver, zich derwaarts moeten hebben begeven.

Zr. Ms. stoomschip *Samarang* bevindt zich tusschen Poeloe Sarangan en St.-Nikolaaspunt, en heeft in last, om het langs dien kant ontsnappen of aanbrengen van versterking te beletten; terwijl men van om St. Nikolaaspunt tot aan Poeloe Merak gezigt heeft. Vele vaartuigen waren onderzocht en eenige ter onderzoeking opgezonden naar Bantam.

Zr. Ms. stoomschip *Phoenix* was gestoomd naar de Maraks-baai, en was, na onderzoeking van onderscheidene praauwen aldaar geankerd. Bij ontstentenis van het hoofd van den kampong, die sinds 8 dagen vertrokken en nog niet teruggekomen was, had men zich in aanraking gesteld met de oudsten uit de kampong. — Van uit de Maraks-baai had men het gezigt tot Tandjong Leuning."

» Batavia, *den 12den Maart* 1850.

Volgens de laatste berigten uit Bantam, waren te Serang, des namiddags ten 4½ ure van den 6den, aangekomen de troepen, om 2 ure na den middag van den 4den uit Batavia gemarcheerd.

De luitenant-kolonel, kommandant der troepen in het Bantamsche, ging voort met het onderzoeken en zuiveren van het terrein in de omstreken van het bivouac te Boedang-Batoe, en had het voornemen, daar volstrekt geene zekere berigten van de opstandelingen te bekomen waren, onder behoorlijke voorzorgen, eene grootere tournée te ondernemen.

Die tournée heeft dan ook op den 8sten Maart plaats gevonden: men heeft nog alle onbezette dessas in de vallei van Boedang-Batoe bezocht, terwijl de barissan van den regent van het noorder-district het meer bewassen gedeelte van het terrein doorzocht: voor dezen togt heeft men gebezigd de jagers en de geheele 2de compagnie van het 1ste bataillon, benevens de handmortieren: terwijl de regent den luitenant-kolonel vergezelde, en de 2de luitenant Doerrleben, met deszelfs detachement Boedang-Batoe bleef bezetten, tot aankomst van de Afrikaansche compagnie en het detachement walbusschutters

Om 6 ure uitgetrokken, is men, hoewel de weg die groote lengte niet bezat, eerst om 12½ ure teruggekomen, de vier gehuchten, alle genaamd Sundahant, bezoekende en de bergruggen der geheele vallei van Boedang-Batoe tournerende. In de kampong vond men overal bewoners, ook vrouwen en kinderen; maar vele mannen ontbraken; alle huizen werden naauwkeurig doorzocht, men achterhaalde eenige geweren, van welke een paar blijken droegen van nog niet lang geleden zijn afgevuurd, vrij grof en boekig geglansd buskruid in kruidhorens geborgen, benevens eenige ongekapte kogels. Andere sporen van den vijand werden er niet gevonden; men wist niet, waar die was; en volgens berigten waren de beide hoofden van den opstand, Hadjie Wachia en Panghoeloe Dempal, in de gevechten van 2 en 3 Maart gewond, de eerste vrij ernstig aan het been, de tweede aan het hoofd, beiden door geweerschoten. Panghoeloe Dempal zou met eenige volgelingen gevlugt zijn naar Anjer, om te trachten naar de Lampongsche districten over te steken, terwijl Hadjie Wachia de wijk zou genomen hebben naar het gebergte van Siemarie-Kongen. De geheele magt der muitelingen moet zijn uiteengegaan, nadat hunne hoofden zijn gewond; en moet in de verschillende gevechten, en vooral in dat van den 3den, een niet onaanzienlijk verlies geleden hebben.

Den 9den Maart heeft een togt plaats gehad naar Bla-Gedong, eene dessa, gelegen tegen het gebergte van Siemarie-Kongen, met de Afrikaansche compagnie en het detachement walbusschutters; de troepen werden in die dessa geëtablisseerd, terwijl de barissan van den regent het gebergte doorzocht. Het was reeds 1 ure na den middag geworden, en de troepen hadden gegeten, toen een vlugteling van de barissan kwam zeggen, dat 10 à 12 muitelingen zich op eene boschrijke plaats van het gebergte schuil hielden, en dat men hulp verlangde. De luitenant-kolonel gelastte daarop den 1sten luitenant-adjudant Beukman en den 2den luitenant van Peij Schilthouwer, om zich met 30 man van de Afrikaansche compagnie naar de plaats te begeven, waar de muitelingen en waarschijnlijk ook Hadjie Wachia zich schuil hielden, welke plaats na eenen vermoeijenden togt, tegen 3 ure 3½ werd bereikt. Men vond alleen het lijk van eenen bij de voorafgaande ontmoeting gesneuvelden loerah van den barissan van den regent; de plaats was ledig. Alstoen terug latende keeren, werd de 1ste luitenant Beukman, ten gevolge van vermoeidheid en groote inspanning, door eene beroerte getroffen, zoodat hij op de plaats is bezweken.

Het leger verliest in hem een braaf en gedistingueerd officier, zijne kameraden een getrouwen vriend.

De luitenant-kolonel is tegen 5½ ure te Boedang-Batoe geretourneerd, te Bla-Gedong achterlatende den regent met deszelfs barissan benevens de halve Afrikaansche compagnie, overtuigd, dat de barissan dezen steun noodig heeft, en er geen tijd mogt worden verzuimd, om zich van Hadjie Wachia meester te maken; hetgeen op nieuw op den 10den en vroeger op den dag zoude worden beproefd.

De resident van Bantam had zich begeven naar Tjielegon en aldaar de verschillende dessas-hoofden en oudsten der bevolking ontmoet: hun was te kennen gegeven, dat zij van een bezoek der troepen zouden kunnen worden verschoond, indien zij uitleverden hen, die het districts-hoofd van Tjielegon, zijne mantries en zijnen schrijver hadden omgebragt. Zij hadden zich daartoe verbonden en slechts tijd verzocht tot Zondag den 10den."

» Batavia, *den 15den Maart* 1850.

In de *Javasche Courant* van 13 Maart 1850, n°. 21, is medegedeeld: dat de dessas-hoofden en oudsten der bevolking van Tjielegon zich verbonden hadden uit te leveren hen, die omgebragt hadden het districts-hoofd, zijne mantries en zijnen schrijver.

Zij hebben inderdaad aan die verbindtenis voldaan, door aan den resident van Bantam, die zich derwaarts begeven had, over te leveren … arrestanten; terwijl zij nog doende waren de aanleggers en verdere medepligtigen op te sporen. Ook het nieuwe districts-personeel had zich met die opsporingen onledig gehouden en verklaarde, dat de meest …lijke ondersteuning bij de bevolking aangetroffen werd. De resident, slechts door eenen oppasser vergezeld, had eene tournée in het district Tjielegon gemaakt; en had zich overtuigd, dat er rust heerschte en dat de bevolking steeds pogingen aanwendde, om alle kwaadwilligen op te sporen; slechts twee dessas waren nog verlaten; doch in alle overige was de bevolking aanwezig.

Op den 10den had men wederom het geheele gebergte van Simarie Kongen doorzocht met den barissan van den regent, zonder dat iets meer gevonden was dan een enkele man, die gearresteerd was: de barissan was ondersteund door twee detachementen, een van uit Bla-Gedong, bestaande uit 30 man van de Afrikaansche compagnie, onder den 2den luitenant Halewijn, en een van Boedang Batoe, bestaande uit 20 jagers en 20 inlanders, onder den 1sten luitenant van den Grampel, die in het gebergte tot 3½ ure des namiddags positie gehouden hebben en alstoen naar hunne standplaatsen zijn teruggekeerd; naar den Hadjie Wachia was vergeefs gezocht. Op den 11den Maart was de regent van het noorder-district met de Afrikaansche compagnie te Boedang Batoe teruggekeerd; de muitelingen hadden zich in alle rigtingen verstrooid; vele van hunne vrouwen en kinderen waren op Kramat Watoe verzameld.

De taak der militaire magt was dus geëindigd, en alleen bleef eenige militaire magt in de nabijheid noodzakelijk, om der handelingen van de inlandsche politie kracht bij te zetten, den kwaadwilligen vrees aan te jagen en den weldenkenden gerustheid in te boezemen.

Onder deze omstandigheden was men van meening, dat geene beweging van troepen meer behoefde gemaakt te worden; maar dat aan de bevolking kon worden gelaten de gelegenheid, om zelve te handelen.

Men meende te mogen aannemen, dat de openbare rust in geheel Bantam weder was hersteld, en dat het vertrouwen op het bestuur was teruggekeerd, en was van oordeel, dat de buitengewone troepensterkte kon worden verminderd op eene kolonne van ongeveer 200 man, positie houdende te Kramat Watoe op den grooten postweg, als centraalpunt, van waar men gemakkelijk en spoedig naar Boedang Batoe en Tjielegon zoude kunnen ageren. Er zijn dan ook reeds bevelen gegeven, om een gedeelte der infanterie, artillerie en de cavalerie naar Batavia te doen terugkeeren; ter voorkoming van ontvlugting der muitelingen wenschte men vooreerst nog de stoomschepen op de kusten te behouden."

» Batavia, *den 19den Maart* 1849.

Volgens de laatste berigten van den luitenant-kolonel, kommandant der troepen in het Bantamsche, waren nog op den 15den Maart van de grenzen van Anjer en van Tjomas, alsmede van uit Boedang-Batoe, verschillende barissans opgerukt, met het doel, om de moeijelijke boschachtige vallei, bewesten het gebergte Semarie Kongen te doorzoeken; dezelve werden van uit Boedang-Batoe, door 50 man onder den kapitein de Kruijff, ondersteund. Na eenen hoogst moeijelijken marsch, gedurende welken nog onderscheidene verdachte kampongs doorzocht zijn, keerden de troepen en barissans, des avonds om 6½ ure weder te Boedang-Batoe terug, zonder iets gevonden of gezien te hebben.

Den 16den zijn echter bij den resident aangebragt twee lieden, van welke de een een vertrouwd volgeling is van den panghoeloe Dempol, dien het dus waarschijnlijk nog niet gelukt is, over zee te ontkomen.

De troepen van het 7de bataillon, gestationneerd te Boedang Batoe en Kramat-Watoe, alsmede de 2de luitenant Ubbens, met twee handmortieren en derzelver bediening, en de officier van gezondheid der 1ste klasse Lange, zijn den 16den naar Serang gemarcheerd, en zullen aldaar rust houden, om den 18den naar Batavia te vertrekken: de voorloopig in Bantam blijvende troepen zouden des namiddags van den 16den, van Boedang-Batoe naar Kramat-Watoe opkomen. Het was nog onzeker, of een togt met de troepen zoude worden ondernomen naar de Maraks-baai: intusschen waren zes gearresteerden aangebragt uit het district Tjielegon, onder welke twee mandoors van de dessa Rabdjamboe, van welke de een broeder is van het hoofd van dezen kampong, in welks nabijheid het districtshoofd van Tjielegon met zijne ondergeschikten vermoord is."

» Batavia, *den 22sten Maart* 1850.

Volgens berigten uit Bantam, was eene poging, om op te ligten zekeren To Bagoes Ishak, die zich met 8 of 10 gewapende lieden, in een klein boschje, rondom door sawas omgeven, nabij zijne woonplaats Kedon Tjendek, ophield, mislukt. Het tot dat einde uitgezonden detachement had eerst met het aanbreken van den dageraad de nabijheid van die plaats op den 17den Maart bereikt; door de bevolking werd het detachement spoedig bemerkt, en door het slaan op de tonton, aan To Bagoes Ishak van de nadering van troepen kennis gegeven; zoodat er slechts gelegenheid overgebleven is, om hem, in de vervolging, eenige geweerkogels na te zenden.

Aangezien door de bevolking van Tjielegon niet genoegzaam gevolg gegeven was aan de uitlevering van de medepligtigen aan den moord van het districts-hoofd en van zijne ondergeschikten, zoo werd door den resident, in overleg met den luitenant kolonel de Brauw en den regent van het noorder-district, besloten, de troepen in hetzelve te doen binnenrukken, hetgeen op den 18den plaats vond, met het voornemen, om zich te begeven naar Poeloe Merak, en vervolgens terug te keeren naar Kramat Watoe, ten einde aldaar post te blijven vatten.

In eene bijeenkomst op Poeloe Merak, tusschen den resident luitenant-kolonel de Brauw en den kommanderenden officier van Zr. Ms. stoomschip *Phoenix*, was besloten, dat een stoomschip zoude stevenen naar de Lampongsche districten, tot overvoer derwaarts van eenige zendelingen voorzien van de noodige signalementen; dewijl men onderstelde, dat eenige deelgenooten van den opstand derwaarts waren gevlugt; zijnde men nog geen der hoofdaanleggers magtig geworden.

Een gedeelte der naar Bantam tot versterking gezondene troepen, bestaande uit die, welke den 4den Maart derwaarts waren gemarcheerd, is den 20sten Maart weder te Batavia binnengerukt."

Voorts worden aan voormelde couranten ontleend de volgende berigten.

» Batavia, 12 *Maart*.

» In het in-officieel gedeelte van de Javasche Courant van 20 October 1849, n°. 84, komt een verbaal van de vermeestering der vijandelijke sterkte van Pematang Djering en Bila-Bila, onder Palembang, en in de Javasche Courant van 3 November 1849, n°. 88, staat vermeld, dat onnoodig geoordeeld was de opmarsch van eene kolonne, te zamen gesteld uit de garnizoenen van Tebing-Tingie en Lahat.

Volgens de nader ingekomene rapporten van het militair departement, zijn deze mededeelingen onnaauwkeurig.

Omtrent de bemagtiging van den versterkten bergrug van Pamatang Djering, meldt de majoor Hemmes, kommandant der troepen te velde, onder Palembang, het navolgende:

» » Eenen dag vóór de oprukking naar Pematang Djering, was ik met den resident van Palembang overeengekomen, dat de controleur van den Bossche des nachts ten 12 ure met het detachement pradjoerits zoude afmarcheren; ten einde den vijand van achteren te bestoken en zoo doende met mij, die om 6 ure zoude vertrekken, gezamenlijk te ageren.

» » Des nachts van het vertrek, ten 12 ure, vervoegde zich deze

controleur tot mij, met bekendstelling, dat zijn oprukken niet konde plaats vinden door den hoogen waterstand en doordien de brug, welke men moest overtrekken, was weggespoeld: evenwel waren mijne troepen des morgens aangetreden, alzoo de resident mij mededeelde praauwen disponibel te hebben, om de troepen te doen overzetten; hiervan werd gebruik gemaakt, en ten 8 ure van dien morgen bevond ik mij met mijne onderhebbenden aan den overkant der rivier; en toen ik des morgens van het vertrek, om 6½ ure, naar de rivier afmarcheerde, bevond zich de controleur van den Bossche, met deszelfs padjoerits, nog aldaar aanwezig. De resident of niemand stelde mij bekend, dat die hulptroepen nog zouden marcheren, en het kwam bij mij ook niet op, dat hun vertrek nog zoude plaats hebben; aangezien zij zes uren eerder moesten afmarcheren, om op een en hetzelfde punt aan te komen.

» » Eens voor den versterkten bergrug gekomen, moest ik natuurlijk eene verkenning of aanval doen; en kon ik zonder beproeving, om deze versterking te nemen, niet terugkeeren; ware mij het vertrek der hulptroepen bekend geweest, zoude ik het niet gewaagd hebben vóór hunne komst te ageren: al had ik uren lang voor de versterking moeten opgesteld blijven. Eerst des avonds, na mijne terugkomst op Moeara-Doea, deed de resident mij mededeeling, dat hij, na mijn vertrek, den controleur gelast had, met deszelfs pradjoerits op te rukken.""

In tegenstelling van het vroeger gegeven verhaal, zoude dus uit deze mededeeling blijken, dat bij de vermeestering van Pematang Djering in geenen deele de vereischte overeenstemming heeft plaats gehad.

Ten aanzien van de vermeestering van de versterking Bila-Bila, welke in de Javasche courant van 20 October is voorgesteld als te zijn geschied door den majoor Hemmes, schrijft de 1ste luitenant Dekker, kommandant der 4de compagnie van het 1ste bataillon, aldus:

» » Ingevolge gegeven last, heb ik mij met mijne onderhebbende compagnie den 28sten September, des namiddags ten 1½ ure, op marsch begeven, ten einde eene schijnbeweging te doen in het front der benting Moeara Bila-Bila, en dezelve nader te verkennen.

» » Op eenen afstand van 2000 passen van die benting, bij eene kromming der rivier genaderd, heb ik doen halt houden en opstellen, en heb ik waargenomen, dat de daken der huizen waren afgebroken en geene bezetting te bespeuren was.

» » Alstoen vervoegde zich bij mij de controleur van den Bossche en de 1ste luitenant der artillerie Boellaerd, met een gevolg van een twaalftal Maleijers, mij aanradende om digter te naderen, ten einde mij te kunnen overtuigen van de bezetting der benting en van derzelver verdediging.

» » Tot op 200 passen gekomen, viel er een geweerschot en hief de bezetting een geschreeuw aan; de controleur van den Bossche zond echter drie zijner volgelingen vooruit, die zich als vrienden voordeden, de benting beklommen en aan de bezetting aanraadden te vlugten, daar men hen van twee kanten wilde aanvallen; hierdoor ontstond vrees onder de bezetting, en zij vlugtte, bestaande uit een dertigtal manschappen, eene lilla medenemende en nog twee schoten op de troepen doende. Te gelijker tijd gaven de drie vooruitgezondene maleijers een teeken om de benting te beklimmen; waarop de controleur van den Bossche, de 1ste luitenant Boellaerd, en de voorwacht met den 2den luitenant Petit, de bostwering beklommen; de benting binnenrukten, en positie namen aan den uitgang, welke een front van 40 passen aan de helling van het gebergte besloeg.

» » Onmiddellijk na de voorwacht rukte de geheele compagnie binnen.""

De eer van dit wapenfeit wordt dus door den 1sten luitenant Dekker, den 1sten luitenant Boellaerd, en den 2den luitenant Petit, met den controleur van den Bossche gedeeld.

De noodzakelijk bevondene tuchtiging van een gedeelte der Semindo is voorts opgedragen geworden aan eene kolonne, onder de bevelen van kapitein de Kruijff; bestaande uit de detachementen, getrokken uit de garnizoenen van Palembang, Tebing-Tingie en Lahat; met last om op te rukken van Batoe-Radja, den dag nadat de majoor Hemmes vertrok naar Lahat; die beweging heeft dan ook plaats gehad, met den gevolge dat de kapitein de Kruijff, na in het district Semindo eenige verlatene doessoens doorgetrokken te zijn en in de doessoen Moentoeng een onbeduidenden hoop gewapend volk aangetroffen te hebben, den 29sten November 1849 Lahat bereikte; alwaar deze kolonne, als voldaan hebbende aan hare bestemming, werd ontbonden; zoodat de verschillende detachementen naar hunne respective garnizoenen zijn teruggezonden.

De opmarsch van eene kolonne, te zamen gesteld uit de garnizoenen van Tebing-Tingie en Lahat, naar het tooneel van den oorlog, heeft dus inderdaad plaats gehad; zoodat, bij den terugmarsch van die troepen, dezelve is aangewend tot bevestiging van 's gouvernements gezag in minder goedgezinde districten.

De berigten, opgenomen in de *Javasche Courant* van 28 November 1849, n°. 93, hadden de hoop doen opvatten, dat de rust in de binnenlanden van Palembang spoedig geheel hersteld zoude zijn; de sedert ontvangene berigten hebben dit echter niet bevestigd; het is op nieuw tot een treffen gekomen, waarbij onze wapenen de overhand hebben gehad; doch weder eenige verliezen geleden zijn.

De bijzonderheden van het voorgevallene komen hoofdzakelijk op het volgende neder.

In de laatste dagen van December was de resident te Lahat aangekomen, van waar uit verder geopereerd zoude worden; hetgeen echter toen, ten gevolge van het ongunstig weder, minder raadzaam voorkwam; gedurende zijn aanwezen te dier plaatse ontving hij berigt, dat op Djambiesch grondgebied, in de nabijheid onzer grenzen, zamenscholingen plaats hadden van gewapend volk: de resident vertrok daarop naar Palembang, oordeelende, dat zijn aanwezen aldaar noodig was om bevelen te kunnen geven, maar toen hij op den 2den Januarij te dier plaatse aankwam, vernam hij, dat die zamenscholingen wel is waar hadden plaats gehad, onder voorgeven van vrees voor eenen aanval van onze troepen; doch uitsluitend met het doel, om opium en andere handels-artikelen, onder begunstiging van den tegenwoordigen staat van verwarring, binnen het Palembangsche gebied heimelijk in te voeren; dat de bijeenverzamelde menigte, vermoedelijk, na haar voornemen te hebben ten uitvoer gebragt, reeds weder was uiteengegaan; doch aan de omliggende, onder 's gouvernements gezag staande, bevolking gelast had, voortaan hare handelswaren niet meer naar Palembang maar naar Djambie te voeren.

Na tot den 7den Januarij op de hoofdplaats vertoefd te hebben, en van daar uit aan de betrokkene hoofden het bevel te hebben gezonden, om de zaken binnen Djambie, zooveel doenlijk gade te slaan, en om de bevolking op 's gouvernements grondgebied indachtig te maken aan het niet verbindende der bevelen door de hoofden van Djambie gegeven, is de resident naar Lahat teruggekeerd.

Onder weg ontving hij de tijding, dat de Moelak Hoeloe, een district, behoorende onder Passumah, hetwelk reeds voor des residents vertrek minder goed gestemd scheen, thans verklaard had, geheel ongenegen te zijn, om eenige som, hoe gering ook, als landrente op te brengen.

Op den 14den Januarij kwam de resident te Lahat terug, en op den volgenden dag beval hij eenen togt naar het weêrspannig district, welke op den 17den ondernomen werd, met 200 man infanterie en 2 handmortieren, benevens 400 koelies onder bevel van den kapitein Bockhouwer.

Het weder, hetwelk aanvankelijk eene voordeelige verandering scheen te beloven, was kort na het vertrek weder even ongunstig als vroeger, zoodat de marsch niet dan met veel moeite en inspanning kon worden voortgezet; evenwel werd het district Moelak op den 20sten bereikt en verder binnengerukt; op den 21sten werd de doesson Kedjadjian genomen en op den 22sten de doessoens Tebing Tingie en Moeara-Tiga, welke laatste de hoofdzetel van den opstand was; de doessoen Tebing Tingie heeft zich ernstig verdedigd en is stormenderhand moeten genomen worden; een inlandsche fuselier heeft in deze gevechten het leven verloren en vier anderen zijn gewond; bovendien hebben twee officieren, de 1ste luitenants Dekker en Beelaerts van Emmichhoven, ernstige doch niet gevaarlijke wonden bekomen. Nadat de genoemde doessoens zijn in de asch gelegd, is de terugtogt aangenomen naar Lahat, alwaar de kolonne op den 24sten aankwam.

De sedert lang voorgenomen togt naar Tebing-Tingie is daarop den 27sten Januarij ondernomen, en op den 2den Februarij volbragt, na een allervermoeijendsten marsch; doch zonder eenige belangrijke ontmoeting; eene marga, Saoe Naga genaamd, gelegen in het Kikimsche tusschen Lahat en Tebing-Tingie, en bestaande uit zes kleine, verre in de wildernis gelegene negorijen, had geweigerd hare landrente, ten bedrage van f 120, te voldoen. Ook deze moest daarvoor gestraft worden; doch het kwam doelmatiger voor, om tot dien afmattenden togt geene andere als inlandsche benden, onder aanvoering van hare eigene hoofden, te bezigen; dien ten gevolge is een honderdtal geweer- en lansdragende inboorlingen derwaarts gezonden, welke vermoedelijk slechts ledige woonplaatsen zouden aantreffen; daar de bevolking, naar men verzekerde, reeds vóór het vertrek dezer expeditie de vlugt genomen had."

» Batavia, *den 26sten Maart* 1850.

In de *Javasche Courant* van den 25sten April 1849, n°. 33, is mededeeling gedaan van eenen aanslag op het leven van den 2den luitenant Hausler, civilen en militairen gezaghebber der districten Bekompay en Doesson, in de bovenlanden van de zuid- en oostafdeeling van Borneo, van welken deze officier het slagtoffer is geworden, en van de snelle en krachtige maatregelen van het bestuur om deze miskenning van ons gezag te tuchtigen.

De schuldigen hadden zich echter toen bij tijds door de vlugt weten te redden; doch ook na dien tijd is men steeds bedacht geweest op middelen, om hen in handen te krijgen; zoo heeft onlangs de bekende Toemenggoong Soeroe Patti, hoofd der doesson Oeloe, op aanzoek van den resident eene poging gedaan, om de moordenaars in handen te krijgen, en zich tot dat einde met een honderdtal Daijak Parie begeven naar Mantallat, alwaar Hadjie Mohamad Arip, die gezegd wordt zich aan dien moord te hebben schuldig gemaakt, verondersteld werd zich te bevinden.

Ter plaatse zijn slechts aangetroffen de Pembekels Kapel en Ka... met hun gevolg, die niet hebbende willen voldoen aan den eisch van Soeroe Patti, om hem naar Banjermassin te volgen, in het gevecht, hetwelk hierop is ontstaan, benevens een hunner volgelingen, het leven hebben verloren.

Soeroe Patti is onder belofte van belooning uitgenoodigd, om zijne pogingen voort te zetten; doch tevens aangemaand, om al het mogelijke aan te wenden om de schuldigen levend in handen te krijgen, en aan het bestuur uit te leveren."

» Batavia 26 *Februarij* 1850.

Men verneemt dat, ten gevolge van de circulaire der hoofdcommissie van onderwijs, welke, gedrukt bij de Javasche Courant van den 3den October 1849, n°. 79, te Batavia is rondgezonden, en waarbij de aandacht van de ingezetenen is gevestigd geworden op het nut, dat bewaarscholen hier zouden kunnen stichten, zich eene commissie heeft zamengesteld, met het doel om te beproeven, of het al of niet mogelijk is, zulke inrigtingen te Batavia daar te stellen; bestaande die commissie uit de heeren P. van Rees, W. Poolman, S. D. Schiff, J. Esser en E. W. King.

Tot dat einde zal in de eerste plaats onderzocht worden of en in hoeverre de ouders van een dertigtal kinderen van 2 tot 6 jaren genegen zijn, om, tegen matige betaling, in evenredigheid hunner inkomsten, hunne kinderen, ter bewaring en opleiding, gedurende het grootste gedeelte van den dag, toe te vertrouwen aan onder behoorlijk toezigt gestelde Europesche lieden, die zich tot dat einde zouden moeten vestigen in de omstreken van Passer Bahroe.

Het is in het belang der jeugd te hopen, dat deze eerste loffelijke poging krachtige ondersteuning en navolging vinden moge; opdat, bij het welslagen dezer proeve, de voornoemde commissie worde aangespoord, ook eene tweede te ondernemen in het belang van die kinderen, welke in andere meer afgelegene wijken dezer hoofdplaats gevestigd zijn.

» Batavia, *den 5den Maart* 1850.

De navolgende berigten zijn ontvangen betreffende onheilen op Java aangerigt door storm, onweder en hoogen waterstand:

» In den nacht tusschen den 24sten en 25sten Februarij, heeft te Batavia een hevige storm gewoed; ongelukken zijn daarvan, voor zoo veel bekend is, het gevolg niet geweest; doch als een bewijs van de hevigheid van den storm, kan worden vermeld, dat een zestal vrij zware waringie-boomen, voor het stadhuis te Batavia, door den wind met wortel en tak zijn omvergerukt.

Gedurende de laatste helft van de maand Februarij zijn de afdeelingen Demak, Grobogan en Kendal bij herhaling door overstroomingen geteisterd; ook de afdeeling Samarang heeft hierdoor te lijden gehad, en in de stad Samarang heeft het water meermalen in de straten gestaan: — in de twee eerstgenoemde afdeelingen hebben de overstroomingen eene groote uitbreiding gehad; — het water heeft gedurende geruimen tijd op den grooten postweg gestaan; verschillende bruggen aan den weg zijn door het water medegesleept; zoodat de gemeenschap verscheidene dagen voor rijtuigen gestremd is geweest, — in eenige dessa's zijn de inwoners verpligt geweest, hunne woningen te verlaten en naar elders te vlugten; — andere hebben de wijk moeten nemen naar hunne pangons: het water heeft echter niet dien hoogen stand behouden,

deze omstandigheid geeft hoop dat de schade minder groot zal zijn aanvankelijk verwacht werd: als stellig verloren werd opgegeven aantal met zaadpadie beplante velden, ter uitgestrektheid van 267 bouws en 80 bouws reeds beplante rijstvelden.

In de afdeeling Kendal was de rivier Bodri, in den nacht tusschen den 24sten en 25sten Februarij buiten hare oevers getreden; en had eene aanzienlijke uitgestrektheid suikerriet en rijstvelden onder water gezet; — de groote brug van die rivier had belangrijke schade bekomen en op den grooten weg tot eene hoogte gestaan, welke alle gemeenschap door andere middelen als door vaartuigen, ondoenlijk had gemaakt: de schade kan nog niet worden opgegeven, doch men vreesde, dat die zeer belangrijk zou zijn.

In den avond van den 17den Februarij is op de hoofdplaats der residentie Rembang een hevig onweder uitgebarsten; het woonhuis van een Europeesch ingezeten van die plaats werd door den bliksem getroffen, — twee jeugdige dames, die zich op de bovenverdieping bevonden, bekwamen hierdoor wonden, de eene zelfs vrij ernstig, echter zonder dat haar leven hierdoor in gevaar is gekomen, doch in de voorgalerij van het huis werd eene vrouwelijke bediende zoodanig getroffen, dat zij terstond dood nederviel.

In de residentie Kadoe heeft op den 19den Februarij een hevige storm gewoed; de regenvlagen, welke dezen storm vergezelden, deden binnen weinig tijd de verschillende bergstroomen zoodanig zwellen, dat door de snelle afwatering, welke hierop volgde, vele bruggen weggesleept en duikers vernield werden; — de gemeenschap met de residentie Djokjokarta is hierdoor eenigen tijd gestremd geweest; langs den grooten weg zijn vele boomen ontworteld, en de gebouwen, welke in de nabijheid van den ouden tempel te Boro Boedor, tot verblijf van reizigers zijn opgerigt, zijn gedeeltelijk door den storm vernield."

» Batavia, *den* 15*den Maart* 1850.

» In de afdeeling Pamalang, behoorende tot de residentie Tagal, is, in den avond van den 24sten Februarij, de rivier Genteng buiten hare oevers getreden: 30 Javaansche woningen, 10 padie-schuren, en 7 stallen voor paarden of buffels van de dessa Djatingarang, district Bongas, benevens eene menigte goederen, zijn door het water medegesleept: de waarde van hetgeen is verloren gegaan wordt f 3000 geschat; het te veld staande gewas van ongeveer elf bouw rijstland, is bij die gelegenheid verloren gegaan.

De schade, door den jongsten watersnood in het Samarangsche aangerigt, was nog niet volkomen bekend; daar, hoezeer sedert geene nieuwe overstroomingen hadden plaats gehad, de weêrsgesteldheid bij voortduring ongunstig was; zoodat het water niet spoedig genoeg kon afloopen en de gelegenheid benomen werd, om alles met zorg op te nemen: het was evenwel nu reeds bekend, dat in de afdeeling Demak, 182 bouws met zaadpadie beplante en 297 bouws reeds beplante velden, als geheel verloren moesten beschouwd worden: in het Grobogansche was de reeds aan bossen zamengebondene zaadpadie, bestemd voor eene uitgestrektheid van 12 bouws, door het water medegesleept; men vreest echter, dat de schade later bevonden zal worden veel aanzienlijker te zijn; daar het water ditmaal hooger heeft gestaan, en de overstroomingen uitgebreider zijn geweest, dan, volgens herinnering der oudste ingezetenen, vroeger immer het geval is geweest; men berekende, dat in het Demaksche alleen ongeveer 30,000 bouws rijst-velden waren overstroomd geworden, en dat van deze uitgestrektheid ongeveer twee derde gedeelten reeds beplant waren; in het Kendalsche, had het water mede eene vroeger niet bekende hoogte bereikt en vele velden overstroomd; doch men had hoop, dat het te veld staande gewas niet belangrijk zoude geleden hebben: in het geheel waren in het Samarangsche 5 bruggen weggespoeld en hadden de waterleidingen en dammen over het algemeen veel geleden; zes van dezelve waren geheel vernield; eene vrouw en een kind waren in den stroom omgekomen.

» — In de residentie Rembang heeft, in de afdeeling van dien naam, het water van de rivieren Lassem en Karanggeneng in de districten Kragan, Binangon, Pamottan en Sedan 266 bouws sawavelden overstroomd en beschadigd, en 243 vischvijvers doen overloopen, waardoor veel van de daarin aanwezige visch is verloren geraakt: in het district Binangon zijn bovendien 25 huizen van de dessa Toesoewan door het water medegesleept en twee menschen in den vloed omgekomen: in de tot die residentie behoorende afdeeling Toeban hadden 60 dessas van het district Rengel onder water gestaan; en waren 38 bouw reeds beplante en ruim 2000 bouw bewerkte sawavelden grootendeels beschadigd; ook daar waren een inboorling en twee buffels in het water omgekomen; in het district Rembes, in dezelfde afdeeling, hadden slechts 16 dessas onder water gestaan; doch waren 12½ bouw met rijst beplante velden en de zaadpadie van 8 à 900 bouw verloren gegaan; in de residentie Rembang waren in het geheel 19 bruggen door het water medegesleept; waarvan 1 aan den grooten postweg en de overige aan de binnenwegen.

» — In de residentie Soerabaija, heeft het water in de Kedirische rivier in de laatste dagen van Februarij hooger gestaan, dan, voor zooveel bekend is, ooit vroeger het geval is geweest; aan de peilschaal bij de sluis te Melierip, in de afdeeling Modjokerto, heeft het 0.35 Ned. el boven nul gestaan, in weerwil dat laatstgemeld teeken berekend werd hooger geplaatst te zijn, dan het water immer zou kunnen reiken; — hooge vloed der zee, waardoor het water belet werd af te loopen, heeft aan deszelfs hoogen stand in de rivier veel toegebragt: — de schade, hierdoor ontstaan is zeer aanmerkelijk; daar vele dijkbreuken hebben plaats gehad en belangrijke overstroomingen hiervan het gevolg zijn geweest: aan de grenzen der residentie Kedirie is de rivierdijk tusschen Kertosonno en Dallok aan den regter oever over eene lengte van verscheidene palen doorgebroken; het water der Kedirische rivier ontlastte zich door die breuk in eene uitgestrekte rawa, welke het riviertje Brankal van water voorziet: dit riviertje zwol daardoor in buitengewone mate; zoodat de dijken langs hetzelve mede op vele plaatsen zijn bezweken; daar de Brankal zich even boven de hoofdplaats Modjokerto in de Kedirische rivier uitstort, en het water hetwelk door de dijkbreuk bij Kertosonno zich ontlastte, op die wijze, grootendeels weder in de rivier van Kedirie werd teruggevoerd, steeg die rivier nabij Modjokerto zoodanig, dat de hoofdplaats onder water werd gezet, op sommige plaatsen ter hoogte van 2 à 3 voeten. Korten tijd hierna bezweek op verschillende plaatsen de dijk aan den regter oever van den oostelijken tak van de rivier van Kedirie, welke den naam van de Porrongsche rivier draagt; de hechte dijken aan den linker oever van deze rivier zijn echter behouden, hetgeen grootendeels moet worden toegeschreven aan het doorbreken der dijken aan den regter oever, daar, in weerwil van de aanhoudende inspanning, met welke getracht werd dezen dijk te beveiligen, het oogenblik werd te gemoet gezien, waarop dezelve niet langer tegen de drukking van het water bestand zou zijn en waarschijnlijk ook weldra zou zijn bezweken, ware de aandrang van het water niet door dijkbreuken aan den tegenovergestelden oever verminderd; aan deze omstandigheid is het dus hoofdzakelijk te danken, dat de bevolking van ruim 400,000 zielen, welke de 6 districten van de afdeeling Soerabaija, Rawapoeloe 1 en 2, en Djengolla 1 tot 4, bewoont, bewaard is gebleven voor de onheilen, welke het gevolg zouden zijn geweest van eene doorbraak aan die zijde. Die 6 districten behooren tot de welvarendste en meest bebouwde districten van geheel Java; doch zijn alle lager gelegen dan het bed der rivier van Kedirie; had het noodlot gewild, dat de dijk, welke dezelve beschermt, ware bezweken voor den aandrang van het water, welke vroeger nimmer in die mate heeft bestaan, zouden de rampen niet te overzien zijn geweest, welke derzelver talrijke bevolking zouden hebben getroffen.

Even als bij Kartosono het geval was, zoo ook werd het water, hetwelk zich door de breuken aan de Porrongsche rivier uitstortte, door eene rawa en eene rivier, weder in een lager gedeelte der rivier Porrong teruggevoerd, waardoor ook op dat punt eene ophooping van water ontstond, welke nieuwe dijkbreuken heeft veroorzaakt, en onder anderen eene fraaije brug over de rivier, dienende tot gemeenschap tusschen de residentien Soerabaija en Pasoeroewa, heeft doen instorten. De hooge waterstand duurde aldaar voort tot dat in den ochtend van den 28sten Februarij een dam bezweek en een nabij gelegene dijk, ter breedte van 15 roeden, doorbrak, waardoor het water eenen uitweg bekwam; behalve de hier opgenoemde gevallen, zijn op een aantal plaatsen minder belangrijke dijkwerken gedeeltelijk weggeslagen en onder anderen op de hoofdplaats zelve vele dijken doorgebroken, waardoor die plaats in verschillende gedeelten is overstroomd; in het cavallerie-kampement heeft het water tot in de stallingen en de officiers-woningen gestaan, en is op eene andere plaats tot in de buskruid-magazijnen gedrongen, waardoor veel ammunitie is beschadigd; ook op het terrein van het hospitaal heeft het water gestaan; doch was niet tot in de gebouwen gekomen; ook de afdeeling Grissee stond, volgens de laatste berigten, grootendeels onder water; voor zooveel bekend was, waren 5050 bouw rijstvelden overstroomd, waarvan als stellig bedorven bekend waren 1009 bouw; 433 bouw suikerrietvelden waren overstroomd en van dezen 39 als verloren bekend, 273 dessas waren in verschillende districten overstroomd; 28 van dezelve waren door de bewoners verlaten.

— » In de residentie Pasoeroewan was ook in de maand Februarij, vooral in de afdeeling Malang, buitengewoon veel regen gevallen. In genoemde afdeeling, hadden wegen en bruggen zooveel geleden, dat daarvan bijna geen gebruik meer te maken was; op twee plaatsen hadden aanzienlijke afstortingen van aarde plaats gehad, eene brug in een ravijn was door de afstortende aarde vernield, in een ander gedeelte waren twee bruggen door het afstroomend water medegesleept; — in het lager gedeelte der residentie hadden overstroomingen plaats gehad; echter van minder belang dan elders; ook de schade is aldaar betrekkelijk gering; daar, volgens de laatste berigten, slechts 22½ bouws rijstvelden vernield waren.

Van de residentie Bezoekie zijn geene berigten ingekomen betreffende verwoestingen door overstrooming aangerigt; — alleen is van daar medegedeeld, dat op den 24sten Februarij te Bezoekie een hevige orkaan heeft gewoed, welke eene ter reede liggende acht-koijang-praauw, beladen met 229 pikol suiker, had doen omslaan, en het niet dan met moeite gelukt was de bemanning te redden; doch dat de lading verloren was.

— In de residentie Kedirie waren mede onheilen door het water aangerigt; in het district Ngandjook, in het regentschap Berbek, waren 3 gehuchten overstroomd en vernield; 12 inboorlingen, zoo mannen, vrouwen als kinderen, hadden het leven verloren, doordien het water des nachts, onverwachts met buitengewone snelheid was komen aanstroomen; het te veld staand gewas, rijst en suikerriet had op vele plaatsen min of meer geleden; in het regentschap Berbek berekende men het verlies aan rijstvelden, welke als geheel verloren te beschouwen waren, op eene uitgestrektheid van 1500 bouw: op den grooten postweg had het water hier en daar tot eene hoogte van 4 à 5 voeten gestaan; ook in die residentie werd door oude ingezetenen beweerd, dat het water hooger, dan immer te voren was gestegen; doch zij waren van oordeel, dat dit moest worden toegeschreven aan de jongste uitbarsting van den berg Kloet; waardoor veel asch en steenen in de rivier waren gevallen en het bed van dezelve was verhoogd.

Met dit nommer der *Staats-courant* wordt verzonden vel 82 der *Bijlagen* van het Bijblad II, behelzende het verslag der Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot regeling van het regt van onderzoek (enquête).

Plaatsgebrek noodzaakt ons om de mededeeling der buitenlandsche nieuwstijdingen tot het volgend nommer uit te stellen.

ADVERTENTIEN

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

⁂ De Minister van Justitie herinnert bij deze aan alle houders van schuldvorderingen ten laste van het Departement van Justitie, over het jaar 1849, dat de termijn, tot het indienen van dezelve bepaald, volgens de Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* n°. 51) met den 30sten Junij eerstkomende zal zijn verstreken, en dat alle schuldvorderingen, welke niet voor dat tijdstip zijn ingediend, zullen worden gehouden voor verjaard en vernietigd.

De houders dier schuldvorderingen worden voorts aangemaand, om de inlevering hunner bescheiden te bespoedigen en daartoe het uiterste tijdstip niet af te wachten.

's Gravenhage, den 9den Maart 1850.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

⁂ De Minister van Binnenlandsche Zaken herinnert bij deze alle Houders van Schuldvorderingen, ten laste der Begrooting van genoemd Departement over den jare 1849, mitsgaders zij, die over dat jaar eenige Vorderingen mogten hebben ten laste der Algemeene Lands-drukkerij, dat hunne Declaratien of Rekeningen, volgens art. 2 der Wet

van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* n°. 51), moeten zijn ingediend vóór den laatsten dag der maand Junij van het thans loopende jaar; dat de bedoelde stukken na dien dag niet meer zouden kunnen worden aangenomen, en dat Belanghebbenden derhalve gehouden zijn vóór den afloop van dien uitersten termijn van indiening, hunne stukken in te zenden aan die Autoriteit of dien Ambtenaar, van wien zij hebben bekomen den last, waaruit hunne Schuldvordering is voortgevloeid.

'sGravenhage, den 20sten Maart 1850.

THORBECKE.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 7den Junij des jaars 1850, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Minister van Staat, Gouverneur der Provincie Gelderland, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Gelderland, aan het Locaal van het Gouvernement te Arnhem, worden Aanbesteed:

Het Herstellen van de Rijks-Dijken, Kaden en andere Aardewerken in de Provincie Gelderland; in drie perceelen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Gelderland, te Arnhem, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur Conrad en den Ingenieur Blaauw, te Arnhem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

*** De Minister van Binnenlandsche Zaken verwittigt de gegadigden, dat er op Woensdag, den 22sten Mei aanstaande, des namiddags ten 2 ure, aan het locaal van het Gouvernement te Haarlem, eene herbesteding zal plaats hebben van het Verhoogen van een gedeelte van den Westelijken Jaagweg langs het Noordhollandsch Kanaal, tusschen het Schouw en de Vlotbrug te Watergang.

Dat die Herbesteding zal geschieden op een gewijzigd bestek, in dier voege, dat het tweede gedeelte van Art. 2 zal luiden als volgt:

» Tot het opmaken van de beloopen zullen de zoden vooraf worden » geligt en de oude grond worden omgespit, en zal alsdan het profil » tot op 20 duim beneden de kruislijn, en het buitenste gedeelte van » de kruin ter breedte van 75 duim, ter wederzijden met klei worden » opgewerkt; derwijze, dat alzoo eene kas worde verkregen, welke tot » het beschrevene profil met zuiver zand moet worden aangevuld."

Het vijfde gedeelte van datzelfde artikel, als volgt:

» Evenzoo moet de klei zijn, *uit het Noordhollandsche Kanaal gebaggerde en gedurende minstens vier weken gedroogde specie*, » en het zand enz."

De daarin voorkomende woorden » van het Stort nabij Alkmaar", vallen weg.

's Gravenhage, den 15den Mei 1850.

THORBECKE.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 31sten Mei 1850, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Minister van Staat, Gouverneur der Provincie Gelderland, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Gelderland, aan het locaal van het Gouvernement te Arnhem, worden Aanbesteed:

Het Leveren en Verwerken van het Noodhout voor den Winter van 1850 op 1851, het Zetten van Noodkeeringen, het tot ultimo Julij 1851 Onderhouden van 's Lands Dijken langs de Boven-Rivieren, alsmede het Leveren van Gehorde Grind op dezelve Dijke.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Gelderland, te Arnhem, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur Conrad en den Ingenieur Blaauw te Arnhem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Overijssel*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 31sten Mei des jaars 1850, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Gouverneur der provincie Overijssel, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 4de District, aan het Locaal van het Gouvernement te Zwolle worden Aanbesteed:

Het Driejarig Onderhoud van alle Rijks-Rijswerken langs de Rivier de IJssel in de Provincie Overijssel, ingaande den 1sten Mei 1850 en eindigende den laatsten April 1853.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele Inschrijving.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Overijssel, te Zwolle, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 9den en 8sten dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur de Thomeze te Zwolle, en de Ingenieurs Augier te Kampen, en van de Kasteele te Deventer.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine herinnert bij deze allen houders van Schuldvorderingen ten laste van het Departement van Marine, over den jare 1849, dat de termijn tot het indienen van hunne Rekeningen of Declaratiën, overeenkomstig de Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* n°. 51), verstreken zal zijn met den laatsten Junij aanstaande, zoodat na dien dag de daartoe betrekkelijke stukken niet meer zouden kunnen aangenomen worden, en noodigt alzoo de belanghebbenden uit, om vóór het verschijnen van dien uitersten termijn van indiening, hunne stukken in te zenden aan voormeld Departement of aan dien Ambtenaar van wien zij hebben bekomen den last welke betrekking heeft tot het onderwerp hunner onbetaalde Schuldvordering.

's Gravenhage, den 6den April 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

BERIGT AAN DE SCHEEPVAART.

De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van de Scheepvaart en verdere daarbij belang hebbende, dat, volgens een aan hem door Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Overijssel* medegedeeld berigt van den Raad van Administratie der Naamlooze Maatschappij tot verbetering van het *Zwolsche Diep*, het aan dien Raad, zoowel voor de veiligheid van den Lantaarntoestel, als om het aansteken en onderhouden van het licht bij nacht, ten allen tijde wanneer zulks gevorderd wordt, te kunnen verzekeren, wenschelijk voorgekomen is, om den Lantaarntoestel voor het witte licht (bedoeld bij de dezerzijds onder dagteekening van den 23sten November 1848 in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatste Advertentie) van af de uiterste punt op den Zuidelijken Leidam langs het *Zwolsche Diep* te verplaatsen, omstreeks 150 Nederlandsche ellen binnenwaarts, op den Westelijken Dijk der Noodhaven *Kraggenburg*, aan de Noordzijde der Woning van den Havenmeester aldaar, en om ter plaatse alwaar de Lantaarnpaal vroeger stond, te stellen eene zware Baak met breeden kop.

's Gravenhage, den 12den Maart 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

Brengt hiermede ter kennis van Zeevarenden en verdere daarbij belanghebbende dat, volgens een berigt van den Burgemeester van het Eiland Urk, benoorden Enkhuizen op de Kreupel was verbrijzeld een met straatsteenen beladen Vaartuig, waarvan nog onderscheidene uitstekende gedeelten 2 à 3 voeten onder water stonden; zullende daarop eerlang eene Wrakton geplaatst worden.

's Gravenhage, den 11den April 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

AANBESTEDING.

De Minister van Marine

Brengt ter kennis van de Belanghebbenden, dat op den 29sten der loopende maand, des middags ten 12 ure, aan het Locaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, onder nadere goedkeuring van den Minister, bij Inschrijving en daarna bij Opbod aan den eerstmijnenden zal worden Aanbesteed:

Het Verhoogen en Inrigten van de Vuurbaak te Scheveningen, plaatsing daarop van een Catadioptrieken Lichttoestel van de 3de grootte, met de Levering van alle de daartoe benoodigde Materialen, Gereedschappen, Transporten, Arbeidsloonen enz.

Het Bestek, waarnaar deze Aanbesteding zal geschieden, alsmede de daartoe betrekkelijke Teekening, liggen dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd), ter lezing en visie van 's morgens tien tot 's namiddags drie ure, in het Locaal van het Departement van Marine, zoo als ook van het Bestek inzage zal kunnen worden genomen ten Burele van de Directien der Marine te Amsterdam en Rotterdam.

De noodige aanwijzing in loco zal geschieden één dag vóór de Aanbesteding door den Bouwkundige bij de Marine te 's Gravenhage, terwijl ook bij denzelve vóór dien tijd inmiddels alle verdere onderrigtingen door de Gegadigden zullen kunnen worden bekomen.

De Biljetten van Inschrijving op gezegeld Papier geschreven en behoorlijk verzegeld zullen uiterlijk op den 29sten dezer des middags vóór 12 ure vrachtvrij moeten bezorgd zijn ter Secretarie van het Departement van Marine.

's Gravenhage, den 11den Mei 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

*** De Minister van Marine brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat op Maandag den 3den Junij 1850, aan het locaal van het Departement van Marine, onder nadere goedkeuring van den Minister, bij Inschrijving zal worden Aanbesteed de Levering van benoodigde Patent-Olie, ten behoeve van de onderscheidene Kust- en Binnenverlichtingen des Rijks, en wel in twee partijen, als:

a. voor de navolgende verlichtingen in de Provincien Friesland, Noordholland en Overijssel, te weten:

te Terschelling.
» Vlieland.
» Harlingen.
» Kijkduin.
» Egmond aan Zee.
op Wieringen.
aan de Ven.
op Urk.
» Marken.
aan den hoek van het IJ.
te Stavoren.
» Westzaan.
op Schokland.

b. voor de Provincien Zuidholland en Zeeland.

te Scheveningen.
» Brielle.
» Oostvoorne.
» Goedereede { op den Toren. / op de Steenen Baak.
» Hellevoetsluis.
het einde van de Dordsche Kil.
te Ooltgensplaat.
de Lantaarns op de Zeeuwsche Binnenstroomen.
op Schouwen { Kapitaal Kustlicht. / Geleimerken voor het Brouwershavensche Zeegat.

te West-Kapelle.
» Borselen.
» Ter Neuzen.

De Voorwaarden waarop deze Levering zal worden Aanbesteed, liggen dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd,) van des morgens 10 tot des namiddags 3 ure ter bezigtiging aan het gemelde locaal, alsmede bij de Directien der Marine te Amsterdam, Rotterdam, Vlissingen, Willemsoord en Hellevoetsluis, zoo ook bij de Gouverneurs der onderscheidene Provincien, zullende zoowel aan het bovengemelde locaal der Marine als bij voorschrevene Directien acht dagen vóór en ten dage der Aanbesteding een Monster waarnaar de Levering der Olie moet geschieden te bezigtigen zijn.

De Inschrijvings-Biljetten zullen op gezegeld papier en behoorlijk verzegeld vóór of uiterlijk op den 3den Junij aanstaande, des middags vóór twaalf ure, vrachtvrij moeten bezorgd worden aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, en bevatten eene naauwkeurige opgave der prijzen voluit geschreven, waarvoor de Gegadigden de Levering van ieder der bovengenoemde partijen willen aannemen, namelijk en bepaaldelijk ter plaatse alwaar de Patent-Olie vereischt wordt.

In de Inschrijvings-Biljetten moeten niet alleen de namen der Inschrijvers, maar ook die der Borgen en de woonplaatsen van een en ander vermeld worden.

De Inschrijvings-Biljetten welke niet gezegeld zijn, zullen niet in aanmerking komen.

's Gravenhage, den 16den Mei 1850.

De Minister voornoemd,
E. Lucas.

*** De Minister van Marine, voornemens zijnde op den 23sten Mei 1850, onder deszelfs nadere goedkeuring te doen Aanbesteden de Levering van:

19,800 ponden Hard Brood van 2/3 Tarwe en 1/3 Rogge.
900 » Witte Beschuit.
11,000 » Boter.
4,000 Kannen Jenever }
1,400 » id. } op onderscheiden voet.
3,600 » id. }
12,000 » Rozijn Azijn.
11,000 ponden gewoon Zout.
2,000 » Koffij, en
1,000 » Suiker.

Brengt ter kennis van de Gegadigden, dat de Biljetten van Inschrijving vóór of uiterlijk op den 23sten Mei 1850, des morgens vóór twaalf ure, vrachtvrij aan het Departement van Marine te 's Gravenhage zullen behooren te zijn bezorgd en moeten bevatten de prijzen in schrijfletters, waarvoor de Gegadigden genegen zijn, voornoemde leveringen op de bij de Bestekken van Aanbesteding omschrevene Voorwaarden, per honderd ponden of per honderd kannen aan te nemen; dat daarbij tevens zullen moeten worden opgegeven de namen en voornamen alsmede de woonplaatsen der Inschrijvers en van derzelver borgen;

dat de voorzegde Biljetten op gezegeld papier zullen moeten zijn geschreven, geene bij-conditien mogen bevatten, noch daarop doorhalingen gedaan;

dat diegene welke niet dienovereenkomstig bevonden worden, niet ter mededinging toegelaten, maar ter zijde zullen gelegd worden;

voorts dat de Bestekken, waarop de voormelde Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af aan dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, van tien ure des morgens, tot twee ure des namiddags, voor de Gegadigden zullen ter lezing liggen ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de Bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam, te Rotterdam en te Vlissingen, alsmede ter Griffien van de Heeren Gouverneurs in de onderscheidene Provincien des Rijks, en dat de Monsters, overeenkomstig welke het hard Brood, de Witte Beschuit, het Zout, de Koffij en de Suiker moeten geleverd worden, ter bezigtiging zullen liggen aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, alsmede bij de Directien der Marine te Amsterdam, te Rotterdam en te Vlissingen, vier dagen vóór den dag der Aanbesteding.

Aan het Magazijn van levensmiddelen voor de Marine te Amsterdam zullen de Gegadigden mede vier dagen vóór den dag der Aanbesteding kunnen bezigtigen modellen overeenkomstig welke gemaakt zullen moeten worden de Vaten waarin het Brood, de Boter en de Jenever, en van de Kistjes waarin de Suiker moet worden geleverd.

's Gravenhage, den 10den Mei 1850.

E. Lucas.

*** Openbare Aanbesteding bij de Directie der Marine te Amsterdam, op Dingsdag den 28sten Mei 1850, bij inschrijving, van:

Het Arbeidsloon van eenige werken van onderhoud op 's Rijks Werf aldaar, bestaande in Verwen, Teren, Voegen, het maken van Beschoeijingen en het verwerken van Hout; en zulks in twee perceelen.

Zullende de biljetten van inschrijving vrachtvrij en op zegel, voor ieder perceel afzonderlijk uiterlijk des middags ten 12 ure van gemelden dag ten Secretarie op voormelde Werf moeten zijn bezorgd; terwijl de Voorwaarden van Aanbesteding ter lezing liggen ten burele van den Heer Hoofd-Ingenieur aldaar.

Amsterdam, 18 Mei 1850.

De Directeur der Marine,
Van Franck.

*** De Directeur der Marine te Rotterdam zal op Woensdag den 29sten Mei 1850, des voormiddags ten elf ure, bij opbod aan 's Rijks Werf publiek doen Verkoopen: het voor 's Rijks dienst afgekeurde Stoomschip *Curaçao*, volgens de conditien, welke bij de directie ter lezing zijn voorliggende; terwijl alle verdere inlichtingen bij den Hoofd-Ingenieur der Marine alhier te verkrijgen zullen zijn.

Het gemelde Stoomschip, liggende aan 's Rijks Werf, kan twee dagen vóór en op den dag der Verkooping bezigtigd worden.

Rotterdam, den 7den Mei 1850.

De Directeur voornoemd,
Ver Huell.

*** Openbare Verkooping aan 's Rijks Werf te Hellevoetsluis, op Woensdag den 22sten Mei 1850, des voormiddags ten tien ure, van twee oude Booten, ter Slooping; volgens de Voorwaarden welke daarvan ter lezing liggen, zoowel bij de Directie als ten Burele van den Hoofd-Ingenieur der Marine, alwaar ook nadere inlichtingen kunnen verkregen worden; terwijl de Booten daags vóór en op den Verkoopdag door de Gegadigden zullen kunnen worden bezigtigd.

Hellevoetsluis, 11 Mei 1850.

De Directeur en Kommandant der Marine,
W. J. Jolly.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Eerste* trekking der *Eerste* Klasse van de 211de *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 21sten Mei 1850, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 5601	een prijs van	1000 gulden.
» 8924	» » »	1000 »
» 9215	» » »	2500 »
» 14630	» » »	1250 »
» 474	» » »	1250 »
» 12484	» » »	5000 »
» 16029	» » »	1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Minister van Oorlog zal, op Maandag den 27sten Mei eerstkomende, en des noodig op volgende dagen, van des morgens 10 tot des namiddags 3 ure, in het Magazijn aan de Paardemarkt te Delft, openbaar bij kavelingen doen Verkoopen eene partij buiten dienst gestelde Artillerie-Goederen, hoofdzakelijk bestaande in: Geweren, Pistolen, Sabels, eene aanzienlijke hoeveelheid Verwisselstukken tot draagbare Wapenen, en oud IJzer, benevens Baijonetten, Baijonetscheeden, Zadels, Tuigen, Houtwaren, oude Gereedschappen, oud Leder en Touwwerk, mitsgaders een Stoomwerktuig van 20 Paardenkracht, van hooge drukking met Stoomketel, twee Lithographische Persen en twee Brandspuiten.

Alles op den 24sten en 25sten Mei, van des morgens 10 tot des namiddags 3 ure, in de Artillerie-Magazijnen te Delft te bezigtigen; terwijl de lijsten der Goederen, met de Voorwaarden van verkoop, van af den 21sten te voren ter visie zullen liggen op het Bureau van den Kolonel, Plaatselijken Kommandant te Amsterdam, bij den Garnizoens-Kommandant te Rotterdam, bij den Militairen Onder-Intendant der 1ste Klasse Falck, te 's Gravenhage, en bij den Majoor-Magazijnmeester der Artillerie te Delft.

's Gravenhage, den 8sten Mei 1850.

Van Spengler.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Breda zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

Het doen van eene gedeeltelijke Buiten- en Binnenverwing van 's Rijks Militaire Gebouwen enz. der Vesting Breda.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 28sten Mei aanstaande, des morgens ten elf ure, in het Koffijhuis bij de Kinderen Beekmans op de Groote Markt, alwaar van den 21sten dezer het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur, te Breda.

PROVINCIALE GOUVERNEMENTEN.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 31sten Mei 1850, des voormiddags ten 11 ure, in een der appartementen van het Provinciehuis te Groningen, zal door den Staatsraad, Gouverneur van de provincie Groningen, of, bij deszelfs afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in deze Provincie, onder nadere approbatie, worden Aanbesteed:

1. Het Herleggen van een Vak Steenglooijing aan de Zeeweringen ten zuidoosten van Delfzijl.

2. Het doen van eenige Herstellingen aan de Zeeweringen wederzijds Delfzijl en langs de Oevers van Reide.

3. Het doen van Herstellingen aan de Werken, behoorende aan onderscheidene Wegen en Kanalen in deze provincie, te Besteden in Vier afzonderlijke Perceelen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig het laatste artikel van het Bestek.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken in 's Gravenhage en in het Provinciehuis te Groningen, ter lezing liggen: te Groningen in den Doelen, bij de Kasteleins van der Laan, Eekhoff, Weduwe Bontekoe, Ten Have en de Weduwe de Jonge, allen aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein Plaat in het Blaauwe Paard, bij den Kastelein Visser in de Zon, bij den Kastelein Holsheimer op den hoek van het Ameland; in de Stads-Herberg en in de Slingerij, buiten de Aapoort, bij den Kastelein Middelkoster bij de Ebbingepoort en bij den Kastelein van Wartum in de Altena; te Zoutkamp bij den Kastelein Knol; te Warfhuizen bij de Weduwe Elinga; te Winsum bij de Weduwe Wiersema; te Onderdendam in het Gemeentehuis en in het Zijlvesterhuis; te Bedum bij de Weduwe J. J. Weg; te Appingedam bij de Kasteleins Evers, Wiersum en Houwing; te Delfzijl bij de Kasteleins Ter Steeg, Hazenhoek, Hemmes en de Weduwe Weits; te Termunterzijl bij den Zijlvaarder, te Martenshoek bij de Weduwe Meurs; te Zuidbroek bij den Kastelein Monkhost; te Winschoten bij den Kastelein Wissenian; te Nieuwe-Schans bij den Kastelein Smit; te Veendam in het Gemeentehuis; te Grijpskerk bij den Kastelein de Boer, en te Zuidhorn bij de Weduwe Ossentjuk.

De Aanwijzing in loco zal plaats hebben den vierden dag vóór de Aanbesteding; — zullende voorts bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat J. A. van Essen en bij den Ingenieur N. J. van der Lee, beiden te Groningen, nadere informatien te bekomen zijn.

Groningen, den 16den Mei 1850.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Rengers.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders der Stad Tholen brengen bij deze ter kennis van het Algemeen;

dat, ten gevolge van de noodzakelijke Herstellingen aan de Spuisluis bij de Waterpoort, de Passagie langs die Poort voor Rijtuigen en Paarden zal gesloten zijn, van Woensdag den 29sten Mei 1850 tot nadere aankondiging, en dat gedurende dien tijd de Passagie met Rijtuigen en

Paarden van het Overzetveer langs de Zoutkeet door de Oudvossemeersche Poort zal moeten plaats hebben.

Tholen, den 18den Mei 1850.

Burgemeester en Wethouders voórnoemd,
WAGTHO.
Ter ordonnatie van dezelven,
W. J. VAN VOORST CATSHOEK.

HERBESTEDING.

Op Zaturdag den eersten Junij 1850, des voormiddags ten 11 ure, zal op het Stadhuis te Zaandam, *met eene wijziging in de tijdsbepaling*, op nieuw worden Aanbesteed:

Het Bouwen van eenen nieuwen Steenen Toren en het Daarstellen eener Belangrijke Verbouwing aan de Kerk der Hervormde Gemeente van Oostzaandam, met de Leverantie van alle daartoe benoodigde Materialen.

Bestekken liggen ter lezing ter plaatsen als vroeger is bekend gemaakt.

Informatien zijn te bekomen bij den Heer L. J. Immink, Stads-Architect te Zaandam, door wien tot aan den dag der besteding Aanwijzing in loco zal worden gegeven.

OPENBARE AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der Stad Rotterdam zijn voornemens op Vrijdag den 24sten Mei 1850, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar aan te besteden het Bouwen van een Kaaimuur van Bazalt, rond het verhoogde Buitenland, tusschen de Leuvehaven en den Rotterdamschen Veerdam, voor het Kleine Nieuwewerk te Rotterdam, volgens het Bestek en de Voorwaarden, welke daarvan dagelijks, de Zon- en Feestdagen uitgezonderd, van heden af ter lezing liggen ter Stads-Secretarie en aan het Stads-Timmerhuis alhier, van des morgens 10 tot des namiddags 3 ure.

Zullende de noodige aanwijzing in loco worden gedaan op Woensdag en Donderdag den 22sten en 23sten Mei 1850, des morgens van tien tot des namiddags drie ure, en voorts nadere informatien te bekomen zijn aan het bovengenoemd Timmerhuis.

Ter kennis van de Belanghebbenden wordt gebragt, dat in het Bestek en de Voorwaarden nog eenige veranderingen zijn gemaakt, welke mede, dagelijks, op de aangewezen plaatsen kunnen gelezen worden.

OPENBARE AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der Stad Gouda zijn voornemens op Donderdag den 30sten Mei 1850, des voormiddags ten 11 ure, in het Raadhuis aldaar, bij inschrijving, aan te besteden:

Het doen van eenige belangrijke Vernieuwingen en Herstellingen aan en in het Gebouw de Doelen, op den Tiendeweg te dier stede, met de Leverantie van Materialen.

Waarvan het Bestek en de Voorwaarden dagelijks (de Zondagen uitgezonderd), des voormiddags van 10 tot 12 ure, ter Stads-Secretarie en aan de Stads Timmerwerf ter inzage zullen liggen; terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Stads-Bouwmeester, door wien Aanwijzing in loco zal worden gedaan op Donderdag den 23sten Mei 1850, des middags ten 12 ure.

⁂ De Commissie belast met het beheer der Lingewerken zal op Maandag den 27sten Mei 1850, des middags ten 12 ure, in het Logement de Hooiwagen te Gorinchem, in het openbaar Herbesteden:

Het onder Profil brengen van drie gedeelten Zuider-Lingedijk onder Asperen en Spijk, met andere belangrijke Aardwerken, en

Het Onderhouden van al de Sluizen, Duikers, Bruggen en Keeten.

Het Bestek ligt ter lezing: te Gorinchem in den Hooiwagen en bij van Oosterwijk, aan den Gaddam in de Keet bij G. Tromp, te Vianen in het Zwijnshoofd, te Hardinxveld in de Drie Snoeken, te Giessendam bij Stolk, en te Sliedrecht bij van Hattem.

Zullende op Vrijdag den 24sten Mei 1850 de aanwijzing geschieden, 's morgens ten 9 ure, te beginnen aan Sprokkelenburg.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

⁂ Op heden den zestienden Mei achttien honderd vijftig, heb ik Ondergeteekende *Daniel Hendrik Corne*, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, wonende aldaar aan de Hoogstraat, Wijk 7, n°. 95,

Ter requisitie van den Heer *John Anthonij Groshans*, Notaris, wonende te Rotterdam, in betrekking van Administrateur der Nalatenschap van wijlen *Johanna van IJpen*, eerder Weduwe van *Pieter van Kamerik*, en later van *Nicolaas de Ruiter*, in leven woonachtig te Rotterdam en aldaar den elfden December zeventien honderd acht en tachtig overleden, kiezende de requirant voor deze zaak domicilie ten kantore van den Heer Mr. *H. J. J. van Convent ten Oever*, Procureur, in den Oppert, Wijk 6, n°. 5 te Rotterdam, die ook voor hem in regten zal optreden;

En uit krachte van het Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, in dato den tienden April 1800 vijftig, op de expeditie behoorlijk geregistreerd, bij welk Vonnis de requirant op zijn verzoek tot deze oproeping is gemagtigd;

aangezien bovengenoemde *Johanna van IJpen* op den vierden Junij van het jaar zeventien honderd acht en tachtig, bij Testament, verleden voor den Notaris *Wouterus de Prill* en getuigen, tot hare eenige Erfgenamen heeft gesteld hare Kleindochter *Petronella Barendina Pruis* (of *Pruijs*), nagelaten Kind van hare overleden Dochter *Adriana van Kamerik*, in leven Huisvrouw van *Frederik Pruis* (of *Pruijs*), onder de navolgende conditien, die door de gestelde Erfgename zijn aangenomen: dat de Nalatenschap, uitgezonderd de Kleederen, zou zijn fideï-commis, en onder administratie zou moeten blijven van de gestelde executeurs en hunne opvolgers, die aan haar de renten zouden moeten uitkeeren, moetende na het overlijden van voormelde Kleindochter, al hetgeen door haar uit kracht dier Acte zal zijn geërfd, met de casu quo opgeloopene inkomsten en vruchten van dien, devolveren en versterven aan hare wettig nagelatene Kind, Kinderen en verdere Afkomelingen, en bij ontbreken daarvan, op den Man dien zij zal komen na te laten, en zonder Man of wettige afkomelingen komende te overlijden, voor de eene helft op en aan der erflaatster. Neef *Lodewijk van IJpen*, eenig nagelaten Kind van haren overleden Broeder *Isaak van IJpen*, en voor de andere helft aan haren Neef *Jan Lucardie* (Zoon van *Adriana van IJpen*, Dochter van haren Broeder *Pieter van IJpen*), en bij vooroverlijden van een of beiden, op en aan des vooroverledenen wettige af-komelingen, en bij gebreke van een der gemelde twee handen, op en aan de overgeblevene van dezelve voor het geheel, die zij testatrice daarin respectivelijk substitueerde;

aangezien de geïnstitueerde Erfgename *Petronella Barendina Pruis* of *Pruijs*, den veertienden September 1800 zeventien ongehuwd is overleden;

aangezien bij het ontbreken van wettige afkomelingen en van Man dier Erfgenamen, de Nalatenschap zou moeten devolveren op de gesubstitueerde Neven *Lodewijk* (eigenlijk *Lodewijk Carel Willem*) van *IJpen*, en *Johannes Lucardie*, of aan de descendenten van deze beide gesubstitueerden;

aangezien echter de Eerstgenoemde reeds den twee en twintigsten Mei 1800 vijftien te Rotterdam was overleden, en het bestaan van den Laatstgenoemden onzeker is, zoodat het onbekend is wie de regthebbenden zijn tot de onderwerpelijke Nalatenschap, omtrent welke de requirant Rekening en Verantwoording verlangt af te leggen,

Gedagvaard:

Alle de belanghebbenden op de Nalatenschap van wijlen bovenvermelde *Johanna van IJpen*, eerder Weduwe van *Pieter van Kamerik*, later van *Nicolaas de Ruiter*, in leven gewoond hebbende te Rotterdam en aldaar overleden den elfden December zeventien honderd acht en tachtig,

Om op den termijn van zes maanden, die bij het bovenbedoelde Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam is vastgesteld, alzoo op Maandag den vijf en twintigsten der maand November des jaars 1800 vijftig, bij vooraf gestelden Procureur, te verschijnen voor de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, in het Geregtsgebouw aan het Haagsche Veer in genoemde Stad, ten einde alsdan aldaar van hunne geregtigdheid tot de bedoelde Nalatenschap te doen blijken, vervolgens, ten overstaan van een door de Regtbank uit haar midden te benoemen Commissaris, naar de vormen der Wet, of in der minne over te gaan tot het opnemen der Rekening van den Requirant, die door hem, met de bescheiden, ter inzage der belanghebbenden op de Griffie der genoemde Regtbank is nedergelegd; voorts tot het bepalen van het Saldo derzelve Rekening, mitsgaders van al hetgeen de Requirant verder van de Nalatenschap onder zich heeft, al hetwelk daarna door den Requirant zal worden uitgekeerd en afgegeven aan zoodanige belanghebbenden, als daartoe door den Regter zullen worden verklaard geregtigd te zijn.

En om tevens namens den Requirant te hooren concluderen, dat de kosten ter dezer zake bereids gemaakt, en verder te maken, door den Requirant bij voorrang zullen kunnen worden gekort op het batig overschot van de Nalatenschap, mitsgaders met veroordeeling van de zoodanige der Gedaagden, welke deze vordering zouden tegenspreken, in de kosten van het Regtsgeding.

En heb ik Deurwaarder, mijn Exploit doende aan den Edel Achtbaren Heer Officier bij de genoemde Regtbank, sprekende met den Edel Achtbaren Heer Mr. *van Reesema*, Substituut-Officier, die het origineel dezes voor *gezien* geteekend heeft, een afschrift van dit Exploit gelaten in handen van genoemden Ambtenaar van het openbaar Ministerie, voorts een dergelijk afschrift aangeplakt aan de Vergaderplaats der Regtbank voornoemd, terwijl ook een afschrift twee malen zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staats-courant*, als daartoe bij meerbedoeld Vonnis aangewezen.

De kosten zijn twee gulden vijf en zeventig cents buiten de verschotten.

D. H. CORNE, *Deurwaarder*.

⁂ Bij Acte op den 15den Mei 1850, ten overstaan van den Notaris Mr. *Pieter Lijndrajer* Jr., en getuigen, gepasseerd en geregistreerd, is tusschen de Ondergeteekenden *Isaac Noë* Adriaan-Anthoniezoon, Makelaar, wonende binnen deze Stad, op den N. Z. Achterburgwal, bij de Lijnbaansteeg, en *Willem Abraham Luber*, Makelaar, wonende binnen deze Stad, op de Prinsengracht, bij de Reestraat, opgerigt eene Vennootschap tot het uitoefenen der Makelaardij in Tabak, onder de Firma van *Noë en Luber*, van welke de beide Vennooten de Teekening zullen hebben, edoch dezelve niet mogen gebruiken tot het opnemen van gelden à deposito, het contracteren van borgtogten, aangaan van beleeningen, doen van assurantien. Deze Vennootschap is aangegaan voor den tijd van Twaalf achtereenvolgende Jaren, aanvang genomen hebbende met den Eersten Januarij jongstleden, en eindigende met den laatsten December 1864, met bevoegdheid om, bij niet-opzegging voor primo Julij 1861, dezelve van jaar tot jaar te continueren; zullende in gevalle van dissolutie bij het leven der Contractanten, de liquidatie door de beide Vennooten geschieden.

I. NOË *A.Az.*
W. A. LUBER.

⁂ Al wie iets verschuldigd is aan, onder zich of te vorderen heeft van den Boedel en Nalatenschap van wijlen Mejufvrouw *Jacoba de Jager*, Weduwe den Heer *Hendrik Surmont*, gewoond hebbende en den 3den Maart 1850 te 's Gravenhage overleden, wordt verzocht daarvan vóór 1 Junij 1850 afgifte en opgave te doen ten Kantore van Mr. *J. J. Verwoert*, Notaris aldaar.

⁂ De Bekende en Onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van *Ruth Gerrit Birkhoff* en *Willemina van Ree*, in der tijd Echtelieden, gewoond hebbende en overleden te Ooltgensplaat, worden Opgeroepen om te verschijnen op Donderdag den 30sten Mei 1850, des morgens ten 10 uren, ten Kantore van den Notaris *A. van Weel* Dz., te Ooltgensplaat, om aan te hooren en op te nemen de Rekening en Verantwoording wegens het gevoerde Beheer in gezegde Nalatenschappen, ten einde indien er geen verzet plaats heeft, dadelijk over te gaan tot de nitbetaling der Schuldvorderingen, voor zoover het bedrag der Nalatenschappen zal toelaten.

AANKONDIGINGEN VAN VERTALINGEN, BOEKWERKEN, ENZ.

⁂ Op den 11den Mei 1850 is aan Burgemeester en Wethouders der Stad Tilburg ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

Cours complet d'histoire universelle, à l'usage des colléges et des maisons d'éducation, divisé en cinq parties, par J. MOELLER, *Professeur d'histoire à l'université catholique de Louvain.* Hasselt 1849.

A. VAN DER VOORT EN ZONEN.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.